
Likhet og brorskap - verneverdige verdier i helsetjenesten

ARTIKKEL

WESTIN S

Sammendrag

Blant verdiene i denne artikkelserien er det særlig *likhet og brorskap* som sprenger rammene for detindividuelle; de er som *rettferdighet* knyttet til forhold mellom individer og angir retninger forfellesskapet. Slik får de sin gyldighet i politikken verden, også i helsepolitikken. Lik rett til medisinsk behandlinguavhengig av inntekt og sosial status har vært et høyt anerkjent mål for norsk helsetjeneste gjennom heleetterkrigstiden.

Men enigheten om dette målet kom først etter årelang politisk kamp, der den moderne utgaven av brorskapet,solidariteten, ble det politiske redskap som bar likheten frem. Drivkreftene kan finnes både i den sosialistiskearbeiderbevegelsen og i den kristne barmhjertighetstanken, og i den syntese av motsetninger som fant sin foreløpigebalanse i velferdsstaten. Nyere forskning tyder på at god folkehelse, målt som lav sykelighet og dødelighet, fremmes avsosioøkonomisk likhet i seg selv, og ikke bare av absolutt materiell velstand.

Likhetsidealet er for tiden under press fra nyliberalistiske og populistiske strømninger. Nye økonomiskestyringsmodeller bidrar til at innsatsen i helsetjenesten i stigende utstrekning betraktes som varer i et marked.Økende egenandeler på helsetjenester og legemidler, privatisering og nye helseforsikringer er hver for seg tiltak somkan begrunnes med avgrenset og utilitaristisk argumentasjon, men samlet sett gir de fart til driften mot størreulikhet. Det er imidlertid også tegn i tiden på at likhetsidealet er i ferd med å gjenvinne aksept i befolkningen.

Publisert: 20. april 1999. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 8. september 2026.